

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ БУДІВЕЛЬНОГО
ВИРОБНИЦТВА”
(для спеціалістів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено професором кафедри менеджменту організацій
А. Д. Чернявським

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту організацій
(протокол № 3 від 03.03.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Чернявський А. Д. Навчальна програма дисципліни “Управління якістю будівельного виробництва” (для спеціалістів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. – 14 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Управління якістю будівельного виробництва”, вказівки до виконання курсової роботи, теми курсових робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підвищення ролі будівельного комплексу та його впливу на сучасну економіку, задоволення попиту населення на будівельні послуги викликало необхідність поглибленого вивчення сучасних методів забезпечення якості продукції підприємств будівельного комплексу України.

Керівники більшості підприємств усвідомлюють, що домогтися серйозних економічних успіхів на внутрішньому й зовнішньому ринках в умовах жорсткої конкуренції можна тільки шляхом постійного поліпшення якості продукції, що випускається. Тому на підприємствах будівельного комплексу України активізувалася діяльність із створення, впровадження й сертифікації систем якості відповідно до вимог міжнародних стандартів ISO серії 9000. Якщо в 1998 р. кількість вітчизняних підприємств та організацій, що отримали сертифікат відповідності стандартів якості вимогам міжнародних стандартів ISO серії 9000, обчислювалася десятками, то в 2007 р. — уже тисячами.

Мета вивчення дисципліни “Управління якістю в будівництві” — опанувати особливості системи управління якістю в будівельному комплексі, визначити специфіку надання якісних будівельних послуг суб’єктам ринкової економіки. Управління якістю відповідно до загальноприйнятих стандартів дає можливість оптимізувати витрати коштів і часу, підвищувати якість будівельних послуг.

Дисципліна “Управління якістю в будівництві” тісно пов’язана з теоретичними і практичними проблемами менеджменту, стратегічного планування, інноваційного та інвестиційного менеджменту, маркетингу, управління персоналом, фінансами, макро- і мікроекономікою.

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти основними поняттями і визначеннями, вивчити та навчитися застосовувати отримані знання на практиці, навчитися виконувати конкретні управлінські дії, необхідні для організації управління якістю будівельної продукції.

Вивчення дисципліни супроводжується практичними і семінарськими заняттями, а також виконанням курсової роботи (перелік тем курсових робіт і контрольних запитань наведено у програмі).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	<p>Змістовий модуль I. Теоритичні основи управління якістю</p> <p>1 Загальна система управління якістю</p> <p>2 Основні поняття в системі управління якістю</p> <p>3 Розвиток управління якістю та загального менеджменту</p> <p>4 Сучасні стандарти управління та забезпечення якості</p>
	<p>Змістовий модуль II. Принципи управління якістю будівельної продукції</p> <p>5 Продукція будівельного комплексу України</p> <p>6 Система управління якістю будівельної продукції</p> <p>7 Розробка проекту системи управління якістю будівельно-монтажних робіт</p> <p>8 Впровадження системи управління якістю будівельної організації</p> <p>9 Організація управління якістю на підприємствах промисловості будівельних матеріалів і виробів</p>
	<p>Змістовий модуль III. Організаційні заходи з підвищення якості будівельної продукції</p> <p>10 Організаційні заходи з реалізації комплексної програми управління якістю будівельної продукції</p> <p>11 Стандартизація будівельної продукції як основний напрям забезпечення якості</p> <p>12 Соціально-економічне забезпечення підвищення якості будівельної продукції</p>

ЗМІСТ
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА”

Змістовий модуль I. Теоретичні основи управління якістю

Тема 1. Загальна система управління якістю

Роль управління якістю в системі загального менеджменту. Управління якістю як спеціалізований вид управлінської діяльності. Формування якості. Петля якості. Принципи відображення якості.

Література [2–4; 12]

Тема 2. Основні поняття в системі управління якістю

Сутність понять “управління якістю” та “система управління якістю”. Цілі та політика якості. Система забезпечення якості.

Література [2–4; 12]

Тема 3. Розвиток управління якістю та загального менеджменту

Етапи формування управління якістю в ХХ ст. Розвиток системи управління якістю. Хронологія розвитку системи управління якістю.

Література [2–4; 10; 14]

Тема 4. Сучасні стандарти управління та забезпечення якості

Стандартизація вимог до якості (ISO серії 9000). Рівні стандартизації та види стандартів. Міжнародна стандартизація. Європейська стандартизація.

Література [2–4; 14–17]

Змістовий модуль II. Принципи управління якістю будівельної продукції

Тема 5. Продукція будівельного комплексу України

Структура будівельного комплексу. Підприємства будівельного комплексу. Будівельна продукція, порядок та особливості її форму-

вання. Розвиток системи якості в будівельному комплексі України. Організаційно-методичні документи з формування системи якості в будівельних організаціях.

Література [11; 13]

Тема 6. Система управління якістю будівельної продукції

Склад системи управління якістю в будівельних організаціях. Порядок створення органів управління якістю в будівельних організаціях. Нормативно-методичні документи забезпечення управління якістю будівельної продукції. Роль головного інженера будівельної організації та його служб у системі управління якістю будівельної продукції.

Література [6–8; 11]

Тема 7. Розробка проекту системи управління якістю будівельно-монтажних робіт

Розпорядчі документи для підготовки проекту системи управління якістю будівельно-монтажних робіт. Порядок формування координаційно-робочої групи. Порядок проведення аналізу якості будівельних робіт. Розробка організаційних заходів для поліпшення якості будівельних робіт. Підготовка технічного завдання для розробки проекту системи управління якістю будівельної організації. Розробка стандартів підприємства. Розробка робочого проекту системи управління якістю будівельної організації.

Література [6–8; 11]

Тема 8. Впровадження системи управління якістю будівельної організації

Планування показників визначення якості будівельної продукції за її видами. Розробка системи входного контролю проектної організації. Розробка технологічної документації виконання будівельних робіт. Організація входного контролю якості будівельних матеріалів, виробів і конструкцій. Впровадження схем операційного контролю якості на базі технологічних карт. Організація самоконтролю якості на робочих місцях. Організація приймального контролю лінійними керівниками будівельної організації.

Література [5–8; 11]

Тема 9. Організація управління якістю на підприємствах промисловості будівельних матеріалів і виробів

Продукція підприємств промисловості будівельних матеріалів, її призначення та особливості виготовлення. Формування служби управління якістю на підприємствах будівельних матеріалів. Підготовка нормативних документів з визначення вимог до якості продукції. Розробка стандартів продукції підприємства. Роль та значення лабораторій підприємств в організації входного контролю якості будівельних матеріалів для виготовлення виробів та конструкцій. Організація операційного, виробничо-лабораторного і технологічного контролю.

Література [6–9; 11]

Змістовий модуль III. Організаційні заходи з підвищення якості будівельної продукції

Тема 10. Організаційні заходи з реалізації комплексної програми управління якістю будівельної продукції

Аналіз причин незадовільної якості будівельної продукції. Розробка технічних, організаційних і соціальних заходів з підвищення якості будівельної продукції на всіх рівнях управління. Базові чинники підвищення якості будівельних робіт. Планування показників якості. Організація системного контролю якості будівельних робіт та виготовлення будівельних конструкцій. Реалізація технічних, економічних, організаційних і соціальних заходів з підвищення якості будівельної продукції. Удосконалення методів управління якістю будівельної продукції та продукції промислових підприємств будівельної індустрії. Організація претензійної роботи. Роль лінійного персоналу будівельної організації в реалізації програми підвищення якості будівельної продукції.

Література [1–5]

Тема 11. Стандартизація будівельної продукції як основний напрям забезпечення якості

Роль та значення стандартизації продукції. Документальне забезпечення стандартизації продукції. Порядок розробки стандартів якості продукції. Впровадження стандартів якості в будівельних

організаціях і на промислових підприємствах будівельної індустрії. Метрологічне забезпечення контролю якості будівельної продукції. Атестація продукції.

Література [14–17]

Тема 12. Соціально-економічне забезпечення підвищення якості будівельної продукції

Розробка системи мотивації працівників у процесі впровадження стандартів якості продукції. Форми матеріального та морального стимулювання працівників за високу якість продукції. Роль державних приймальних комісій у процесі визначення якості завершених будівельних об'єктів.

Література [5; 11]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу студенти виконують у формі реферату, який складається з двох частин: теоретичної, де висвітлюються теоретичні підходи, проблеми певного напрямку; практичної, де наводиться приклад застосування теоретичних аспектів діяльності підприємства (організації) будівельного комплексу.

Курсову роботу доцільно виконувати на прикладі з використанням даних підприємства (організації) за місцем роботи студента. Для розв'язання курсового завдання рекомендується послуговуватися реальними документами, нормативами тощо, які застосовуються відповідними підрозділами (службами) підприємства.

Тему курсової роботи студент вибирає за предметом, використовуючи останню цифру своєї залікової книжки, або вибирає іншу тему, пов'язану з місцем роботи, яку він узгоджує з викладачем.

Курсова робота повинна мати таку будову:

1. Титульна сторінка.
2. Вступ (1 сторінка).
3. Теоретична частина (7–10 сторінок).
4. Практична частина (4–6 сторінок).
5. Висновки (1 сторінка).
6. Список використаної літератури (не менш як 10 позицій, періодичні видання та інформація з Інтернету).
7. Додатки (за потреби).

Загальний обсяг курсової роботи — 15–20 аркушів формату А-4 друкованого тексту (на аркуші 60 знаків шрифтом 14, 30 рядків).

Курсову роботу слід оформлювати відповідно до методичних до-кументів МАУП.

Перед написанням курсової роботи рекомендується виписати ключові слова.

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Управління якістю як спеціалізований вид управлінської діяльності.
2. Формування політики якості господарюючого суб'єкта.
3. Рівні стандартизації та види стандартів.
4. Будівельна продукція, порядок та особливості її формування.
5. Організаційно-методичні документи з формування системи якості в будівельних організаціях.
6. Склад системи управління якістю продукції будівельних організацій.
7. Формування органів управління якістю в будівельних організаціях.
8. Нормативно-методичні документи забезпечення якості будівельної продукції.
9. Розробка організаційних заходів для поліпшення якості будівельних робіт.
10. Розробка стандартів будівельного підприємства.
11. Розробка стандартів підприємства з виготовлення будівельних конструкцій.
12. Розробка системи вхідного контролю проектної документації будівельної організації.
13. Розробка проектів організації будівництва.
14. Організація вхідного контролю якості будівельних матеріалів і конструкцій.
15. Організація схеми операційного контролю якості на базі технологічних карт.
16. Організація самоконтролю якості на робочому місці монтажника.
17. Організація самоконтролю якості на робочому місці муляра.
18. Організація самоконтролю якості на робочому місці штукатура.
19. Організація вхідного контролю якості будівельних матеріалів лабораторіями на промислових підприємствах

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Значення будівельної галузі для народного господарства держави.
2. Структура будівельного комплексу України.
3. Поняття будівельної, монтажної, спеціалізованої будівельної організації.
4. Поняття підприємства промисловості будівельних матеріалів.
5. Класифікація підприємств промисловості будівельної галузі.
6. Будівельна продукція: порядок формування та особливості.
7. Класифікація продукції заводів будівельної індустрії.
8. Організаційні форми управління в будівельній галузі.
9. Концепція формування сучасної системи управління якістю.
10. Принцип відображення якості.
11. Система забезпечення якості будівельної продукції.
12. Рівні стандартизації та види стандартів.
13. Міжнародна стандартизація.
14. Європейська стандартизація.
15. Організаційно-методичні документи формування системи якості будівельної продукції.
16. Склад системи управління якістю в будівельних організаціях.
17. Органи управління якістю в будівельних організаціях.
18. Порядок формування координаційної робочої групи, її повноваження.
19. Склад організаційних заходів для поліпшення якості будівельних робіт.
20. Порядок розробки стандартів підприємства.
21. Склад робочого проекту системи управління якістю будівельної організації.
22. Показники визначення якості будівельної продукції за її видами.
23. Система входного контролю проектної документації.
24. Система входного контролю якості будівельних матеріалів і конструкцій.
25. Схема операційного контролю якості на базі операційних карт.
26. Організація самоконтролю якості на робочих місцях.
27. Організація приймального контролю робіт лінійними керівниками.
28. Служби управління якістю на підприємствах промисловості будівельних матеріалів.

29. Організація лабораторного контролю якості будівельних матеріалів.
30. Технічні заходи для підвищення якості будівельної продукції.
31. Організаційні заходи для підвищення якості будівельної продукції.
32. Методи вдосконалення управління якістю будівельної продукції.
33. Методи вдосконалення управління якістю на підприємствах будівельної індустрії.
34. Метрологічне забезпечення контролю якості будівельної продукції.
35. Атестація продукції.
36. Підготовка кадрів у системі управління якістю продукції.
37. Порядок атестації робітників у системі управління якістю.
38. Порядок атестації лінійних керівників у системі управління якістю.
39. Проекти виробництва робіт. Порядок розробки та затвердження.
40. Порядок ведення виконавчої документації з якості.
41. Порядок ведення журналів робіт на будівництві об'єктів.
42. Організація претензійної роботи в будівництві.
43. Економічні методи стимулювання робітників для забезпечення високої якості продукції.
44. Економічні методи стимулювання лінійних керівників для забезпечення високої якості продукції.
45. Економічна ефективність впровадження системи управління якістю будівельної продукції.
46. Принципи відображення якості.
47. Формування якості продукції у сфері будівельного виробництва.
48. Поняття "петля якості".
49. Поняття виробничої якості.
50. Поняття експлуатаційної якості.
51. Поняття системи якості.
52. Цілі й політика підвищення якості.
53. Забезпечення якості в будівельній сфері.
54. Етапи формування управління якістю.
55. Хронологія розвитку систем управління якістю.
56. Хронологія розвитку систем управління якістю в будівництві.
57. Світовий досвід сертифікації.
58. Державна політика у сфері якості.

59. Інструментарії удосконалення системи управління якістю.
60. Метрологічні засоби контролю якості.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Виткин Л.* Место Украины в мировом и европейском качестве // Стандартизация и сертификация качества. — 2002 — № 3. — С. 43–49.
2. *ДСТУ ИСО 9000:2001* Система управління якістю. Основні положення та словник. — К.: Держстандарт, 2001. — 29 с.
3. *ДСТУ ИСО 9004:2001* Система управління якістю. Настанови щодо поліпшення діяльності. — К.: Держстандарт, 2001. — 61 с.
4. *ДСТУ ИСО 9001-95* Системи якості. Модель забезпечення якості в процесі проектування, розроблення, виробництва, монтажу та обслуговування. — К.: Держстандарт, 2001.

Додаткова

5. *Лукманова И. Г.* Менеджмент качества в строительстве // Мин-во образ. Рос. федерации. Моск. гос. строит. ун-т. — М., 2001.
6. *Методические* рекомендации по разработке стандартов предприятия системы управления качеством строительно-монтажных работ / НИИСП Госстроя УССР. — К., 1979. — 48 с.
7. *Методические* указания по разработке проекта системы управления качеством строительно-монтажных работ / НИИСП Госстроя УССР. — К., 1976. — 55 с.
8. *Методические* указания по созданию систем управления качеством строительной продукции в Украинской ССР / НИИСП Госстроя УССР. — К., 1977.
9. *Метрологія* та керування якістю: Основні терміни та поняття. — Чернівці, 1996.
10. *Момот И. А.* Менеджмент качества: Учеб. пособие для вузов. — Донецк: ДонГТУ, 2000. — 125 с.
11. *Проценко К. И., Покрасс Л. И.* Управление качеством в сельском строительстве. — К.: Будивельник, 1984. — 64 с.

12. *Фомичев С. К. и др.* Основы управления качеством: Учеб. пособие / С. К. Фомичев, А. А. Старостина, Н. И. Скрыбина. — К.: МАУП, 2000. — 196 с.
13. *Чернявський А. Д.* Тенденції ринкової трансформації організаційних форм управління в будівельному комплексі України. — К.: Оптима, 2003. — 326 с.
14. *Сайт* международной организации по стандартизации <http://www.iso.ch>
15. *Документы* и материалы по менеджменту качества, стандартам ИСО серии 9000 <http://www.qualiti.eur.ru>.
16. *Документы* и материалы по менеджменту качества <http://www.standart.ru>
17. *Материалы* по стандартам ИСО серии 9000 <http://www.iso9000:2000.narod.ru>

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Управління якістю будівельного виробництва”	4
Зміст дисципліни “Управління якістю будівельного виробництва”	5
Вказівки до виконання курсової роботи.....	8
Теми курсових робіт.....	9
Питання для самоконтролю	10
Список літератури	12

Відповідальний за випуск *А. Д. Везеренко*
Редактор *Т. М. Коліна*
Комп’ютерне верстання *Н. І. Нечипоренко*

Зам. № ВКЦ-3934-1

Підп. до друку 09.06.09. Формат 60x84/₁₆. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний.

Ум. друк. арк. 1,08. Обл.-вид. арк. 0,62. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, пр. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*